

KIRSI IHALAINEN

FSE - FINNISH SPECIAL EDUCATION IN AFRICA RY

Eläkkeelle siirtyminen on monelle opettajalle vaikeaa. Tuntuu, että osaamista ja ammattitaitoa on ainakin jonkun aikaa työuran päättymisen jälkeen. Vapaaehtoistyö antaa elämälle merkitystä ja parantaa maailmaa. Kansalaisjärjestöissä toimiminen avaa ovia globaaliin maailmaan. Hyvän tekeminen kansalaisjärjestöjen kautta ei ole vaikeaa.

Kehitysyhteistötä Tansaniassa jo kymmenen vuotta

FSE-Finnish Special Education in Africa ry - yhdistys on suomalaisin vapaaehtoisvoimin toimiva opettajien ja koulutuksen puolustajien kansalaisjärjestö. Yhdistyksemme toimii Tansanian Arushassa ja Merun alueen kouluissa ja opettajien koulutuksessa. Kuule, Aruha!-hankkeen toiminta alkoi jo vuonna 2011, jolloin idea kuurojen ja kuu-lovammaisten lasten koulutusmahdollisuuksien parantamisesta Tansanian Arushassa syntyi yhdistyksemme voimakaksikon, opettajapariskunnan Eva Forssénin ja Antti Komulaisen maailmanympärysmatkalla.

Kymmenen vuotta sitten toiminta lähti toden teolla vauhtiin. Antti ja Eva sekä hankkeen toteutusvaihetta valmistellut erityisopettaja Johanna Ylinen pistävät toimeksi aloittamalla Meru Primary Schoolin opettajien ja kuurojen oppilaiden koulutuksen tietotekniikassa. Yhdistyksemme haki rahoitusta Arusha, kuule!-hankkeelle Ulkoministeriöltä. Rahoitus saatiin vuosiksi 2014-2016. Oppimiskeskuksen rakentaminen toteutettiin yksityisellä rahoituksella ja oppimiskeskus vihittiin käyttöön elokuussa 2015. FSE ry on vapaaehtoisvoimin kouluttanut opettajia digiteknologiassa ja opetusmenetelmissä ja toimittanut kannettavia tietokoneita ja oppimisen apuvälineitä kuurojen opiskelijoiden oppimisen tueksi. Tietokoneita on saatu lahjoituksina satoja. Koneisiin on asennettu Ubuntu-käyttöjärjestelmä ja näppikset on muu-

tettu maali-, pensseli - ja tussimetodilla tansaniaalaisten käyttöön sopiviksi.

Meru Primary School ja kuurojen oppimisyksikkö Arushassa

Meru Primary Schooliissa toimii tällä hetkellä oppimisyksikkö, joka on ollut opettajien koulutuskeskus, oppilaiden digitaatiojen harjoittelupaikka ja pedagogisen kehittämisen mahdollistaja. Luokisat suomalaiset opettajat ovat vapaaehtoisuudellaan kouluttaneet Arushan alueen opettajia. Oppimiskeskuksessa tehty työ erityisopetuksen edistämiseksi on ollut menneiden vuosien keskiössä ja tuloksia yhteistoiminnassa on edistetty. Inklusio ja oppilaiden osallisuus ovat kuitenkin osa tämän päivän Tansanian koulutuspolitiikkaa. MPS:n kuuroista oppilaista yleisopetuksen luokissa opiskelevat nykyisin 4-7.luokan oppilaat ja alakoulun puolella kuurojen yksikössä luokilla 1-3. on enää vain pieniä koululaisia oppimassa viittomakieltä ja opiskelun alkeita. Projektin alkaessa kuurojen yksikössä oli opiskelijoita yli 70 mutta tällä hetkellä oppilaita alaluokilla on noin 40. Oppimisen tuen myötä kuurot oppilaamme ovat läpäisseet 7.luokan lopussa järjestettävät kansalliset kokeet ja opiskelevat tavallisessa luokassa ja pääsevät jatkamaan opintojaan toisella asteella.

Oppimiskäsitys paikallisten opettajien keskuudessa on muuttunut. Osallisuus ja osallistuminen koulutukseen kuuluu kuuroille ja muille

TÄRKEÄ OSA TYÖTÄMME ON TAVATA KAUPUNGIN PÄÄTTÄJIÄ.

vammaisille, vammaisuus ei ole stigma ja elämisen edellytykset ovat mahdollisia vammoista huolimatta. Oppimiseen ja oppimisvaikeuksiin on mahdollisuus saada tukea. Kuurous ja muut aistivammat eivät vielä pitkään aikaan häviä globaalista etelästä. Siitä pitävät huolen monenlaiset taudit, puutteellinen rokotussuoja ja heikko terveydenhoito.

Toisen asteen koulutusmahdollisuuksien parantaminen

Tulevaisuudessa hankkeemme keskittyy oppilaiden akateemisen koulutuksen läpäisemiseen ja ammatillisen koulutuksen tukemiseen sekä ammattiin valmistumiseen. Opiskelun tukea ei ylempillä koulutusasteilla juurikaan ole, vaikka korkeampi koulutus on mahdollista kuulo-, näkö- ja liikuntavammaisille. Kuuroja opiskelijoita on menestyksekkäästi opiskellut Themis Secondary Schoolissa, Patandi Secondary Schoolissa, Arusha Technical Collegessa ja VETA Njiron ammatillisessa oppilaitoksessa. Opiskelun tuen kuuroille opiskelijoille ovat mahdollistaneet FSE:n viisi päätoimista viittomakielen tulkkiä.

Tulkkien tarve on huomattavasti suurempi ja taitavat työntekijämme ovat toimineet myös yli ammatillisen osaamisensa opiskelijoiden tukihenkilöinä. Haasteena on, että jokainen ammattiala vaatii oman ammattikielensä myös viittottuna. Opetussuunnitelmassa tai päättökokeiden läpäi-

semisessä ei tehdä myönnytyksiä erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille. Suuri osa opiskelijoista keskeyttää opintonsa ennen valmistumista tuen puutteen takia. Ilman ammatillista koulutusta työllistyminen on Tansaniassakin mahdotonta.

Kultaakin kalliimpia yhteistyökumppaneita Tansaniassa ja Suomessa

Tansanialaisten kanssa toimiminen on tullut tuetuksi Antille ja Evalle, myös meille vapaaehtoisille ja hallituksen jäsenille. Tansaniassa toimivat yhteistyökumppanimme ovat "omaa perhettä." Yhteydenpito on viikoittaista, välitöntä ja opimme koko ajan toinen toisiltamme. Tansanian maakoordinaattori ja viittomakielen tulkki Nossim A Mevoro johtaa tulkkien työtä ja hallinnoi yhdistyksen varoja Arushassa. Kultaakin kalliimpia yhteistyökumppaneita ovat kuurot IT-tukihenkilöt Christopher Oswald ja Hillary Thobias. Meru Primary Schoolin rehtorin Musa Lusambon kanssa on käännetty monta kiveä Arushan hallinnon kanssa yhteistyön vauhdittamiseksi. Kymmenen vuoden aikana työntekijät ovat vaihtuneet, mutta peruskallio yhteistyölle yhteistoiminnallisesti demokraattisen mallin mukaan on rakentunut askel askeleelta.

Hankehakemuksia ja varainhankintaa

Yhdistyksen alkutaival ideasta toiminnan aloittamiseen rahoitettiin yksittäisellä erillisrahoituk-

CHRIS OSWALD JA HILLARY THOBIAS TUUNAAVAT NÄPPÄIMISTÖJÄ KOULUN KÄYTTÖÖN JA AUTTAVAT OPPILAITA OPPIMISKESKUKSEN IP-KERHOSSA.

sella ja lahjoitusvaroilla. Vuonna 2014 yhdistys sai Suomen ulkoministeriön hanketuen oppimiskeskuksen toiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Hankeraha antoi mahdollisuuden käynnistää tuloksellinen opettajien kouluttaminen ammattilaisten vapaaehtoistyötä hyödyntäen. Kouluttajina Arusha kuule!-hankkeessa ovat olleet yhdistyksen aktiivien lisäksi lukuisat suomalaiset koulutusviennin osaajat.

Vapaaehtoistyöntekijät saivat asumisen ja välttämättömät kulut osallistumistaan, mutta palkkaa tai päivärahaa kenellekään ei maksettu. Yhdistys toimii edelleen ilman suomalaisten työntekijöiden palkka- tai palkkiokuluja ja kaikki työ Suomessa tehdään vapaaehtoistyönä. Vapaaehtoiset ovat niin ikään olleet varainhankinnan tukipylväs Suomessa. Nöykkiön Nicelaulajat ovat järjestäneet tukikonsertin vuosittain. Joulukampanjalla olemme saaneet järjestettyä opiskelutarvikkeita.

Yhdistyksen olemassaolon aikana rahoitusta on saatu ulkoministeriön lisäksi säätiöiltä. Vuosina 2020-2023 FSE ry:n suurin rahoittaja on ollut Abilis-säätiö, joka tekee työtä vammaisten oikeuksien ja osallistumisen mahdollisuuksien parantamiseksi. Säätiön tuki suunnataan suoraan vammaisten elinolosuhteiden tukemiseen, hakeemme tulkit on palkattu tällä tuella. Koneen 100-vuotissäätiö mahdollisti Ngoswakin ruoka-projektin 2018-2019.

Erillisillä varainhankintakampanjoilla han-

kitut koulutarvikkeet ohjataan suoraan opiskelijoiden käyttöön. MPS kuurojen koulutus ja oppimiskeskuksen ylläpito on siirtynyt alkuperäistä suunnitelmaa noudattaen Arushan kaupungin ja alueen koulutoimen ylläpidettäväksi. Oppimiskeskuksen tietokoneet ja laitteet ovat FSE:n omaisuutta ja tätä infraa ylläpidämme voimiemme mukaan. Kehityshakkeissa paikallisen hallinnon osallistaminen hankkeiden läpivientiin ja jatkuvuuteen on oleellista ja Arusha, kuule!-hanke on tässä onnistunut.

Tulevaisuuden haasteita

Peruskoulun jälkeen ammatilliseen koulutukseen tai jopa korkeakoulutukseen pääsemien ei ole tansanialaiselle vammaiselle itsestäänselvyys. Patandi Maalum Secondary School on Merun alueen peruskoulu ja tulee olemaan tulevan toimintamme tärkein koulu. Patandi on inklusiivinen valtionkoulu, jossa opiskelee monin eri tavoin vammaatuneita opiskelijoita kaikkialta Tansaniasta. Koulu on uusi ja mahdollisuudet uudenlaisen pedagogiikan kehittämiseen ovat hyvät. Patandin koulun vieressä toimii myös opettajainkoulutusyksikkö, joten yhteistyö on luontevaa myös siellä. Koulun rehtori madame Janeth Mollel kuuluu FSE:n paikalliseen hallitukseen.

Syyskuussa 2023 vietimme kuukauden Arushassa valmistellen ulkoministeriölle tulevaa hakeanomustamme paikallisten toimijoiden kanssa. Yhdistyksellä on Tansaniassa paikallisis-

NOSSIM, KIRSI, EVA JA ANTTI HANKEHAKEMUKSEN KIMPUSSA SYYSKUUSSA 2023.

EVA JA JOHANNA KOULUTTAVAT MERU PRIMARY SCHOOLIN OPETTAJIA.

ta osajista koostuva hallitus, jonka kanssa vuoropuhelua käymällä teemme tulevaisuuden suunnitelmia. Konkreettinen yhteistyö paikan päällä noin kerran vuodessa on edellytys hankkeen menestymiselle ja pysymiselle oikeilla raiteilla. Verkostojen ja suhteiden ylläpito ja demokraattisen toimintatavan jalkauttaminen ongelmatilanteissa on oleellista kehitysyhteistyötä. Tätä yhteistyötä tehdään Tansaniassa toimivien Abiliksen, Fidan ja FELMin kanssa. Sitoutuminen, lämpimät yhteistyösuhteet ja keskinäinen ymmärrys vahvistuvat ja vahvistavat. Mzungut, millä nimellä paikalliset valkoisia kutsuvat, eivät voi olla vain rahakirstun täyttäjiä. Me pyrimme aitoon, pitkäkestoiseen ja vaikuttavaan yhteistyöhön.

Vierailulla Ngoswakin koulussa

Syksyn matkalla Arushaan olivat mukana SAKEA Oy nuoret dokumentintekijät. Valtteri Soilammen johdolla kuvattiin yhteistyökouluja ja haastateltiin dokumentoitiin yhdistyksen työn tuloksia. Koska Antti halusi näyttää nuorille muutakin, kuin eteenpäin menevän Arushan, saimme vierailulla "puskissa". Päivän vierailu tehtiin Longidon alueelle Engarenaiboriin maasai- seudulle, lähellä Kenian rajaa. Ylängölle, jossa sadetta on odotettu kaksi vuotta. Vierailukoulussa Ngoswakissa on oppilaita noin 900, opettajia 9. Kuivuudesta kärsivän koulun oppilaiden koulunkäynnin tukeminen on ollut FSE ry:lle langennut tehtävä - on autettava, jos vain voimme jotakin tehdä. Koulun-

käynnin suurin ongelma on alueen kuivuus ja veden puute koululla. Koska vettä ei ole, on mahdollista valmistaa ruokaa. Oppilaat näkevät nälkää ja janoa koulupäivän aikana. Kuivuus on johtanut myös ruokapulaan, maassa ei kasva mitään, mistä ruoan voisi valmistaa.

Ngoswakin koulun opettajat ja oppilaat ottivat vastaan meidät lämpimästi. Tällä kertaa veimme mukana koulutarvikkeita, 700 vihkoa ja 700 kynää. Tiedämme, että oppilaiden toiveena on kouluruokailun järjestämien, mutta ratkaisua tähän jatkuvaan ongelmaan on haettava muualta. Arushaan palattuamme Eva ja Nossim ryhtyivät välittömästi tekemään rahoitusanomusta kaivon rakennusta varten koululle. Hankeanomuksen tekeminen vei viikon työajan ja nyt odottelemme mahdollista avustusta. Tämä erillinen yksittäinen koulu on ollut FSE ry:n varainkeräyskampanjan kohteena, ja Kone 100-säätiö on mahdollistanut kouluruoan kahdeksi vuodeksi mutta tämänhetkiseen rahoitusmalliimme koulun tukeminen ei ole mahtunut.

Meillä on unelma

Tansania on omissa silmissäni toivon ja toiveikkuuden yhteiskunta. Yli 60 % väestöstä on nuorta, ja usko koulutukseen ja sen avulla parempaan elämään on läsnä. Ilo pulppuaa yhteistyössä paikallisen väestön kanssa. FSE ry:n tulevaisuuden unelma on rakentaa Arushaan vammaisten toimintakeskus, tukitalo, jossa kuurot ja vammau-

EVA, ANTTI JA PATANDI MAALUM
SECONDARY SCHOOLIN REHTORI.

tuneet saavat matalan kynnyksen palveluja, tulkkausapua tai avustajan asioidensa hoitamiseen. Oppimisen edellytysten ja koulutuksen saavutettavuuden kautta on mahdollista vaikuttaa suuriin globaaleihin ihmiskuntaa koskeviin kysymyksiin ruoantuotannosta, energiasta, ilmastosta ja väestönkasvusta. Asiat ovat valtavia, mutta vaikuttaminen on tehtävä pieni askel kerrallaan.

Ngoswakin koulun kaivo- ja kastelujärjestelmä yhdistettynä kestävä kouluruokailun järjestämiseen sopii yhdistyksen konkreettisiin lähi-ajan tavoitteisiin erillisrahoituksilla.

FSE - Finnish Special Education in Africa ry on yhdistys on suomalaisten kehitysyhteistyöjärjestön Fingon jäsenjärjestö. Fingo jakaa vuosittain Vuoden Maailmanparantajat -palkinnon ja vuonna 2023 palkinnon saivat Eva Forsсэн ja Antti Komulainen. Yhdistys vaikuttaa omalla panoksellaan kansalaisyhteiskunnan ja demokratian edistämiseen itäisessä Afrikassa, Tansaniassa. Yhdistys on sitoutunut jatkamaan seuraavat kymmenen vuotta yhteistyötä Tansaniassa. Tule mukaan yhdistyksen jäseneksi tai kuukausilahjoittajaksi. <https://www.fsea.fi> ■

NGNOSWAKIN KOULUN OPPILAITA.

KIRJOITTAJA KIRSI IHALAINEN ON
YHDISTYKSEN PUHEENJOHTAJA,
ERITYISOPETTAJA KIRSI IHALAINEN.
KIRSI TOIMI 40 VUOTTA OPETTAJANA
HELSINGISSÄ JA JÄI ELÄKKEELLE
MARRASKUUSSA 2023.

KUVAT KIRJOITTAJAN.